

Praktische handvatten voor onderwijs na de schoolsluiting

Inleiding

Bij het opengaan van de scholen bieden we u graag gerichte suggesties en praktische handvatten om een goede en snelle start te kunnen maken. We hebben tips voor de volgende vakgebieden: sociaal-emotioneel welbevinden, rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen en taal/spelling.

Hierbij staat voorop dat er vanzelfsprekend ruimte en aandacht is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Door met het team rust en ruimte te creëren binnen de school komt er ook weer ruimte om het leerproces te hervatten. De komende tijd kan een zoektocht zijn. We wensen u daar, in gezamenlijkheid met het team, veel succes bij.

Bent u op zoek naar meer informatie over de verschillende vakgebieden, dan verwijzen we graag naar de uitgebreide handreiking: [expertis.nl/wp-content/uploads/Handreiking-na-schoolsluiting-Expertis-Onderwijsadviseurs.pdf](https://www.expertis.nl/wp-content/uploads/Handreiking-na-schoolsluiting-Expertis-Onderwijsadviseurs.pdf). Heeft u vragen over het opstarten van het onderwijs, neem gerust contact met ons op.

We denken graag met u mee!

Expertis onderwijsadviseurs
www.expertis.nl

Praktische handvatten groep 3

Sociaal-emotioneel – welbevinden

1. Geef prioriteit aan het welbevinden van de leerlingen. Praat met leerlingen over wat ze meemaakt en ervaren hebben. Het is voor leerlingen fijn om te horen dat andere leerlingen hetzelfde ervaren of meegeemaakt hebben. Denk met leerlingen mee, geef eventueel tips. Concrete werkvormen om hiermee aan de slag te gaan zijn: [de gevoelenskaart](#) en de [gevoelsthermometer](#).

2. Hervat het groepsproces. Herhaal de regels en routines en zorg voor rust in de klas en in de school. Lees voor meer info het artikel: [Groepsvorming nu de school weer opengaat. Maak van je klas weer een groep.](#)
3. Maak een overzicht van leerlingen waar je je nu zorgen over maakt, bespreek dit met het zorgteam en formuleer acties. Houd deze leerlingen extra goed in de gaten en noteer wekelijks de vorderingen. Realiseer je dat veel leerlingen na 2-3 weken school, weer een vertrouwd beeld of gedrag laten zien. Bekijk de tutorials over de sociale-emotionele impact van de Coronacrisis op de leerlingen: lerarencollectief.nl/portfolio-item/corona-stress-en-leren-anton-horeweg/
4. Erken verschillen hierbij tussen leerlingen. Benoem en bespreek dat: het mag! Het mondeling delen van de ervaringen over de afgelopen periode is voor sommige leerlingen moeilijk. Zet daarom ook creatieve-, teken- en spelactiviteiten in waardoor ook die leerlingen hun ervaringen kunnen tonen. Zet in op groepsactiviteiten en zet bijvoorbeeld coöperatieve werkvormen in gericht op team- en groepsvorming: samen spelen, samen werken, samen dingen doen.

Rekenen algemeen

5 stappen:

Overige algemene handvatten

1. Plan extra tijd in voor rekenen (instructiemomenten niet beheerste of nieuwe doelen & automatiseren en memoriseren van reeds aangeboden doelen). Bijv. 2x per dag rekentijd.
2. Leerlingen hebben in afgelopen periode veel zelfstandig gewerkt, gebruik de onderwijstijd vooral als instructietijd, waarbij leerlingen actief en betrokken zijn!
3. Betrek (juist ook) sterke leerlingen bij de instructie. Ze hebben thuis mogelijk veel zelfstandig gewerkt en wellicht veel eigen strategieën bedacht. Blijf tussentijds checken of leerlingen het begrepen hebben. Wanneer dit het geval is, kunnen ze eerder worden losgelaten.
4. Durf keuzes te maken -> beredeneerd aanbod -> Gebruik bijvoorbeeld doelen overzicht: www.nieuwleren.nl

Rekenen specifiek groep 3

1. Voorbeelden van essentiële doelen zijn:
 - Getallen tot en met 10 splitsen.
 - hoeveelheden halveren
 - getallen ordenen – buurgetallen
 - telrij tot 100 vlot opzeggen
2. Richt je op essentie van groep 3: TIP: www.slo.nl/thuisonderwijs/prioriteren-leerdoelen/groep-3-4-rekenen/
3. Meerdere instructiemomenten op één dag – nadruk op bewerkingen van rekenen.
4. Richt op veel verwerking van de instructie in kleine groepjes met concreet materiaal.
5. Zet rekenverhalen / rekenprentenboeken in: jufbianca.nl/2018/06/prentenboeken-over-rekenen/
6. Zet rekenspelletjes in: www.rondjerekenspel.nl/spel-in-de-les
7. Nadruk op (bewegend) automatiseren.

Technisch lezen groep 3

1. Breng je leerlingen in kaart. Signaleer hoe de stand van zaken is op het gebied van technisch lezen, zijn de doelen voor midden groep 3 behaald ondanks de schoolsluiting? Neem zo snel mogelijk de wintersignalering af: zijn de letters geautomatiseerd? Hoe gaat het lezen van mkm woorden? en mmkm, mkmm woorden? Op deze manier breng je een nieuwe startsituatie in kaart en weet je welke leerlingen extra begeleiding en leestijd nodig hebben en aan welke doelen gewerkt moet worden. Daarnaast is het aan te raden om ook de methode onafhankelijke toets af te nemen, zoals Cito Avi en DMT kaart 1 en 2. Wie beheerst er AVI M3? Belangrijk bij het afnemen van toetsten is dat je dit als leerkracht zelf doet, zodat je kunt observeren hoe leerlingen lezen. Hiermee kun je in kaart brengen of de leerling onder, op of boven het niveau leest dat bij zijn leerjaar en leeftijd past. Stel op basis van de toetsresultaten een passend aanbod op.
2. Het maken van zoveel mogelijk leeskilometers heeft prioriteit. Maak met dat in je achterhoofd keuzes in je leerstofaanbod. Schrap werkboekopdrachten waarbij lezen niet de hoofdtaak is.
3. Geef expliciete instructie waarbij jij als leerkracht model bent. Dus veel voordoen en begeleid inoefenen, bijvoorbeeld door voor-koor-door lezen. Waarbij het 'door-lezen' geen individuele leesbeurten zijn, maar waarbij alle leerlingen lezen in bijvoorbeeld duo's of voor zichzelf.
4. Zet groepsbrede interventies in: onderhouden en automatiseren van eerder aangeboden lesstof, dagelijks stillezen, dagelijks duo-lezen en tutor-lezen.
5. De aandacht verschuift in de tweede helft van groep 3 naar het vloeiend lezen. Waarbij meer aandacht is voor het lezen met intonatie, leestekens en leesbegrip. Oefen niet alleen op woordniveau, maar ook op zinnen tekstniveau.

Begrijpend lezen groep 3

1. Lees veel en herhalend voor, waarbij je elke keer voor een ander leesdoel kiest. Herhaling zorgt voor dieper tekstbegrip; als leerlingen de verhaallijn al kennen, kunnen zij zich meer richten op de moeilijkere woorden, de verbanden en de relaties in een tekst.
2. Zoek bij elk thema meerdere tekstsoorten en -structuren om zo leerlingen kennis over de wereld te laten opbouwen. Dit werkt als een soort klittenband, waaraan nieuwe kennis beter blijft plakken.
3. Kies rijke, complexe teksten, hiermee stimuleer je de taalontwikkeling. De woordenschat wordt uitgebreid en het bevordert de kennis van taal en de wereld. Sommige leerlingen komen hier alleen maar in aanraking mee op school.
4. Stel tekstgerichte vragen, zodat de inhoud van de tekst centraal staat. Dus niet 'heb jij de maan wel eens gezien?', maar 'hoe wordt in de tekst de maan beschreven?' De focus ligt niet op luisterstrategieën, maar op de inhoud van de tekst.
5. Zorg voor veel interactie; laat leerlingen, bijvoorbeeld door middel van coöperatieve werkvormen, veel met elkaar praten en schrijven over de tekst. Dit vergroot niet alleen het tekstbegrip, maar stimuleert ook de mondelinge taalvaardigheid en woordenschat.

Taal / Spelling groep 3

1. Ga door met de leerlijnen in je taal-leesmethode waar je bent gebleven. Voor taalbeschouwing kan het nodig zijn om te kijken welke lessen de komende periode nog belangrijk zijn. Haal lessen zo nodig lessen in, haal lessen naar voren, schrap lessen die er niet toe doen en maak vervolgens een planning voor het aantal maanden dat er nog rest.
2. Besteed aandacht aan alle taaldomeinen en maak verbinding met de thema's. Besteed veel aandacht aan de mondelinge taal door coöperatieve werkvormen in te zetten.
3. Het woordenschatonderwijs kan weer opgepakt worden zoals voor de schoolsluiting, door de lessen uit de taalmethode te geven en door de koppeling te leggen met de thema's en de teksten (prentenboeken en informatieve boeken) van begrijpend luisteren.
4. Neem dagelijks een 5-10 woorden dictee af, waarbij je woorden kiest die bij de huidige spellingscategorie horen én woorden uit categorieën die al eerder zijn aangeboden.
5. Besteed tijd aan schrijven. Geef leerlingen de tijd om een schrijfofdracht goed uit te voeren. Geef leerlingen eerst de gelegenheid om te praten over een onderwerp om er vervolgens over te schrijven. Laat de teksten aan elkaar voorlezen en laat leerlingen daarbij ook letten op de spelling.

Toetsing

Neem methode(on)afhankelijke toetsen af om te zien hoe welke lesstof de leerlingen beheersen en welke lesstof meer aandacht verdient. Dit geeft je inzicht in waar leerlingen staan op het moment dat ze weer op school zijn en kan helpen bij het inrichten van jouw onderwijs.